

Назаренко Наталія Володимирівна,  
історик, мистецтвознавець, м.Харків

**Орієнтовний календарний план уроків мистецтва у 8 класі**  
(до підручника «Мистецтво». 8 клас, автори Назаренко Н. В., Чен Н. В., Галєгова Д. О)  
35 год. на рік (1 год. на тиждень), з них 4 год. – резервний час

| № урока | Тема уроку<br>Змістовне наповнення уроку                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Кількість годин | Дата | Орієнтовні практичні завдання                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1-2     | <p>Мистецтво як вид людської діяльності. Художній образ. Види мистецтва. Засоби художньої виразності. Стилi та напрями мистецтва.</p> <p><b>Тема 1. Античний стиль. (4 год.)</b></p> <p>Поняття «античність». Основа античної культури (естетичні поняття <i>міри, гармонії та краси</i>).</p> <p>Відоображення емоцій і почуттів, думок і мрій людини у цінностях мистецтва.</p> <p align="center"><u><b>Архітектура</b></u></p> <p>Основні характерні риси, властиві архітектурі Стародавньої Греції та Стародавнього Риму. Види, художні засоби.</p> <p><u>Основні поняття</u>: античний стиль, архітектура, архітектурний ордер, базиліка, неф.</p> <p align="center"><u><b>Скульптура</b></u></p> <p>Скульптура — один з улюблених видів мистецтва стародавніх греків. Основні характерні риси, види скульптури (кругла скульптура та рельєф), художні засоби. Історія розвитку античної скульптури: <i>архаїчний, класичний та елліністичний</i> періоди. Скульптори Микон, Фідій і Прокситель, Херес, Піфократ, Агесандар, Полідор та Афінатор.</p> <p>Перлини римської культури — скульптурні портрети. Рельєфні композиції. Статуї <i>тогатур</i>.</p> <p><u>Основні поняття</u>: скульптура.</p> <p align="center"><u><b>Живопис</b></u></p> <p>Живопис Стародавньої Греції — фрески та мозаїка. Вазопис. Давньоримська мозаїка.</p> <p><u>Основні поняття</u>: фреска, мозаїка</p> | 2               |      | <p>Учні здійснюють аналіз тексту та ілюстрацій підручника, беруть участь в дискусіях.</p> <p>Взаємна оцінка знань із різних видів мистецтва (<i>робота в парах</i>).</p> <p align="center"><b>Групова робота</b></p> <p>1. Підготувати доповідь на тему: «Великі скульптори античності — Микон, Фідій і Прокситель». Доповідь повинна супроводжуватися ілюстративним матеріалом.</p> <p>2. Підготувати театральний вечір на тему: «Роль музики й театру в суспільному і особистому житті греків», використовуючи вірші й музику стародавніх греків.</p> <p align="center"><b>Колективна робота</b></p> <p>1. Зробити в класі виставку учнівських замальовок архітектурних споруд античного періоду. Виконати графічні та живописні роботи у різних жанрах (за вибором).</p> <p>2. Підготувати та провести конференцію на тему: «Антична культура як основа формування личности».</p> <p>3. Зробити запис музичних творів для шкільної фонотеки.</p> <p>4. Враховуючи власні інтереси й можливості учнів, учитель допомагає їм обрати для самостійної роботи тему з розділу «Античний стиль» для</p> |
| 3       | <u><b>Музичне мистецтво</b></u>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 1               |      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4   | <p>Характерні риси давньогрецької музики. Синкретизм, одноголосіє. Хоровий спів. Давньогрецькі музичні інструменти. Вплив музики Стародавньої Греції на розвиток європейської професійної музичної культури та музичної науки. Музична культура в Стародавньому Римі.</p> <p><b>Слухаємо музику</b> (на вибір учителя)</p> <p><u>Орієнтовний матеріал для сприймання</u></p> <p>За допомогою Інтернету знайдіть та послухайте такі твори:</p> <p>Антична грецька музика — Melpomen, Mélomai (V ст.)</p> <p>Антична музика. Рим</p> <p><b><u>Античний театр</u></b></p> <p>Театральне мистецтво Стародавньої Греції та Стародавнього Риму. Жанри театру.</p> <p><u>Основні поняття</u>: трагедія і комедія.</p> <p><b><u>Вітчизняні архітектурні пам'ятки стародавніх епох</u></b></p> <p>Трипільська цивілізація. Архітектура грецьких міст Північного Причорномор'я: Ольвія, Херсонес, Пантікапей.</p>                                                                                                                                                                                                                                                         | 1 | індивідуального або групового проекту, який вони будуть виконувати протягом I півріччя.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 5-6 | <p><b>Тема 2. Візантійський стиль (3 год.)</b></p> <p>Візантійський стиль в мистецтві. Три періоди: <i>ранньовізантійський</i> (V—VIII ст.), <i>середньо візантійський</i> (VIII—XIII ст.) і <i>пізньовізантійський</i> (XIII—XV ст.). Вплив православної церкви на мистецтво Візантії. Відображення емоцій і почуттів, думок і мрій людини у цінностях мистецтва.</p> <p><b><u>Архітектура</u></b></p> <p>Візантійський стиль — офіційний стиль в архітектурі раннього християнства. Характерні риси цього стилю. Храмове будівництво, розвиток купольних храмів (купольні базиліки). Особливий тип архітектурних комплексів візантійської епохи — замські монастирі. Церковна архітектура України.</p> <p><b><u>Скульптура</u></b></p> <p>Скульптура Візантії: рельєфні ікони, різноманітні рельєфні капітелі та декоративна різьба.</p> <p><b><u>Живопис</u></b></p> <p>Три основні напрямки живопису у Візантії: церковна мозаїка і фреска, іконопис, книжкова мініатюра. Характерні риси візантійського живопису. Жанри монументального живопису (<i>фреска</i> і <i>мозаїка</i>), іконопис Київської Русі, які склалися на основі візантійських шкіл.</p> | 2 | <p>Учні здійснюють аналіз тексту та ілюстрацій підручника, беруть участь в дискусіях.</p> <p>Взаємна оцінка знань із різних видів мистецтва (<i>робота в парах</i>).</p> <p>Учні здійснюють порівняння творів різних видів та стилів мистецтва: античного і візантійського.</p> <p><b><u>Групова робота</u></b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Підготувати доповідь на тему: «Вплив візантійських шкіл на іконопис Київської Русі».</li> <li>2. Підготувати та провести театральний вечір на тему: «Роль музики в суспільному і особистому житті візантійців», використовуючи музику візантійців.</li> </ol> <p><b><u>Колективна робота</u></b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Зробити в класі виставку учнівських замальовок архітектурних споруд візантійського періоду. Виконати графічні та живописні роботи у різних жанрах (за вибором).</li> </ol> |

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 7   | <p style="text-align: center;"><b><u>Музичне мистецтво</u></b></p> <p>Багатонаціональний і релігійний характер візантійської музичної культури. Псалми, гімни, алілуйний спів. Візантійська музична система — <i>осмогласіє</i> — основа духовно-співочої культури. Жанри церковної музики — <i>канон</i> і <i>тропар</i>. Світська музика. Народна музика.</p> <p><u>Основні поняття</u>: візантійський стиль, псалми, гімни, алілуйний спів, канон і тропар.</p> <p><b>Слухаємо музику</b> (на вибір учителя)</p> <p><u>Орієнтовний матеріал для сприймання</u></p> <p>За допомогою Інтернету знайдіть та послухайте такі твори:</p> <p>Кондак і тропар Різдва Христового</p> <p>Візантійська народна музика — композиція 9.</p> <p>Візантійська народна музика — композиція 6.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 1 | <p>2. Підготувати та провести конференцію на тему: «Візантійська церковна музика як основа східнослов'янської, зокрема української, церковної музики».</p> <p>3. Зробити запис музичних творів для шкільної фонотеки.</p> <p>4. Враховуючи власні інтереси й можливості учнів, учитель допомагає їм обрати для самостійної роботи тему з розділу «Візантійський стиль» для індивідуального або групового проекту, який вони будуть виконувати протягом I півріччя.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 8-9 | <p><b>Тема 3. Романський стиль (3 год.)</b></p> <p>Романський стиль — перший справді загальноєвропейський стиль, незважаючи на певні національні відмінності. Відображення емоцій і почуттів, думок і мрій людини у цінностях мистецтва.</p> <p style="text-align: center;"><b><u>Архітектура</u></b></p> <p>Вплив римського архітектурного стилю та візантійського мистецтва на романський стиль. Релігійне забарвлення культури романського періоду. Функціональне призначення романської архітектури. Характерні риси архітектурних споруд цього стилю. Основні типи будівель романського стилю: лицарський замок, монастирський ансамбль і храм. Українська середньовічна культура.</p> <p><u>Основні поняття</u>: романський стиль.</p> <p style="text-align: center;"><b><u>Скульптура</u></b></p> <p>Монументальна скульптура, рельєфи романського стилю.</p> <p style="text-align: center;"><b><u>Живопис</u></b></p> <p>Розвиток живопису (здебільшого монументально-декоративного), мозаїка, фрески і книжкова мініатюра у романський період. Характерні риси стилю у живопису. Середньовічні вітражі.</p> <p style="text-align: center;"><b><u>Музичне мистецтво</u></b></p> <p>Характерна риса музики в епоху романського стилю — <i>григоріанський хорал</i>, або <i>григоріанський спів</i> — традиційний спів католицької церкви. Східнослов'янський</p> | 2 | <p>Учні здійснюють аналіз тексту та ілюстрацій підручника, беруть участь в дискусіях.</p> <p>Взаємна оцінка знань із різних видів мистецтва (<i>робота в парах</i>).</p> <p>Учні здійснюють порівняння творів різних видів та стилів мистецтва: античного, візантійського і романського.</p> <p style="text-align: center;"><b><i>Групова робота</i></b></p> <p>1. Підготувати фото-довідь на тему: «Розвиток зодчества в середньовіковій Україні (X—XII ст.)».</p> <p>2. Підготувати і провести театральний вечір на тему: «Музика в епоху романського стилю — <i>григоріанський хорал</i> як традиційний спів католицької церкви, і східнослов'янський богослужбовий спів — <i>знаменний спів</i>», використовуючи музику романського періоду.</p> <p style="text-align: center;"><b><i>Колективна робота</i></b></p> <p>1. Зробити в класі виставку учнівських замальовок архітектурних споруд романського періоду. Виконати графічні та живописні роботи у різних жанрах (за вибором).</p> <p>2. Підготувати та провести конференцію на тему:</p> |
| 10  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 1 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

|       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |   |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|       | <p>богослужбовий спів — <i>знаменний спів</i>. Особливості музичної мови епохи Середньовіччя. <i>Податкова система позначення звуків і лінійна нотація</i>. Гвідо Аретінський (Гвідо д'Ареццо).</p> <p><b>Слухаємо музику</b> (на вибір учителя)</p> <p><u>Орієнтовний матеріал для сприймання</u></p> <p>За допомогою Інтернету знайдіть та послухайте такі твори:</p> <p>Григоріанський хорал. «Аве Марія».</p> <p>Григоріанський хорал в сучасній обробці.</p> <p>Хор знаменного співу. Україна. Київ — Літургія.</p> <p>Антифон 1-й. подібний до 7 гл. «Не до того возбраняємі есми», знаменний розпис. Новоістинноречний текст.</p> <p><b><u>Театр</u></b></p> <p>Мандрівні забавники: <i>жонглери, менестрелі, скоморохи</i>. Професійні співаки-поети: у Франції <i>трубадури</i> і <i>трувери</i>, в Німеччині — <i>мінезингери</i>. Літургійна драма. Пастораль.</p>                                                                                                                                                                                             |   |  | <p>«Характерні риси музики в епоху романського стилю — <i>григоріанський хорал</i> як традиційний спів католицької церкви, і східнослов'янський богослужбовий спів — <i>знаменний спів</i>».</p> <p><b>3.</b> Зробити запис музичних творів для шкільної фонотеки.</p> <p><b>4.</b> Враховуючи власні інтереси й можливості учнів, учитель допомагає їм обрати для самостійної роботи тему з розділу «Романський стиль» для індивідуального або групового проекту, який вони будуть виконувати протягом I півріччя.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 11-12 | <p><b>Тема 4. Готика (3 год.)</b></p> <p>Формування нової міської культури — готики. Готичне мистецтво — <i>культове по призначенню і релігійне по тематиці</i>. Основні риси готичного стилю. Відображення емоцій і почуттів, думок і мрій людини у цінностях мистецтва.</p> <p><u>Основні поняття</u>: готичний стиль.</p> <p><b><u>Архітектура</u></b></p> <p>Готичне мистецтво — культове по призначенню і релігійне по тематиці. Готичний стиль в архітектурі, в основному в архітектурі культових споруд. Характерні риси готики. Каркасна система готичної архітектури. Порівнювання характерних рис двох стилів: романського і готики. Розквіт готики в Україні.</p> <p><b><u>Скульптура</u></b></p> <p>Основний вид образотворчого мистецтва в епоху готики — монументальна скульптура. Головні риси, що характеризують готичну скульптуру.</p> <p><b><u>Живопис</u></b></p> <p>Епоха готики — час розквіту живопису не у формі стінного розпису, а у книжковій мініатюрі, в розписах стулок вітарів (мистецтва вітражу), час підйому декоративних мистецтв.</p> | 2 |  | <p>Учні здійснюють аналіз тексту та ілюстрацій підручника, беруть участь в дискусіях. Взаємна оцінка знань із різних видів мистецтва (<i>робота в парах</i>).</p> <p>Учні здійснюють порівняння творів різних видів та стилів мистецтва: античного, візантійського, романського й готичного.</p> <p><b><u>Групова робота</u></b></p> <p><b>1.</b> Підготувати гру за зразком «Що, де, коли?» на тему: «Розвиток зодчества в Україні в XII—XV ст.».</p> <p><b>2.</b> Підготувати та провести театральний вечір на тему: «Театр у період готики», використовуючи музику цього періоду.</p> <p><b><u>Колективна робота</u></b></p> <p><b>1.</b> Зробити в класі виставку учнівських замальовок архітектурних споруд періоду готики. Виконати графічні та живописні роботи у різних жанрах (за вибором). Створення скульптури малих форм (ліплення, паперопластика).</p> <p><b>2.</b> Підготувати та провести конференцію на тему: «Характерні риси музики в епоху готики».</p> <p><b>3.</b> Зробити запис музичних творів для шкільної</p> |
| 13    | <p><b><u>Музичне мистецтво. Театр</u></b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 1 |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

|       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |   |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|       | <p>Релігійна і світська спрямованість музичного мистецтва готичного Середньовіччя у Європі. Музичні течії: <i>бродячі співаки і виконавці на музичних інструментах, дворяни-трубадури</i> у Франції; <i>мінезингери</i> — поети-музиканти в Німеччині. Розквіт монастирських шкіл духовної музики. Зміцнення значення багатоголосся. Композитор Г. де Машо. Музичні інструменти цього періоду. Театральні вистави. Містерія. Мораліте.</p> <p><b>Слухаємо музику</b> (на вибір учителя)</p> <p><u>Орієнтовний матеріал для сприймання</u></p> <p>За допомогою Інтернету знайдіть та послухайте такі твори:<br/> <b>Гійом де Машо</b> «Guillaume de Machaut — Messe de Notre Dame</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |   |  | <p>фонотеки.</p> <p>4. Враховуючи власні інтереси й можливості учнів, учитель допомагає їм обрати для самостійної роботи тему з розділу «Готика» для індивідуального або групового проекту, який вони будуть виконувати протягом I півріччя.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 14-15 | <p><b>Тема 5. Ренесанс (3 год.)</b></p> <p>Характерні риси для мистецтва епохи Відродження. Повернення до принципів і форм античного мистецтва. Відображення емоцій і почуттів, думок і мрій людини у цінностях мистецтва. Порівняння характерних ознак двох епох: Середні віки і Відродження.</p> <p><u>Основні поняття</u>: ренесанс.</p> <p><u>Архітектура</u></p> <p>Період «Раннього Відродження». Найхарактерніші пам'ятки архітектури раннього Ренесансу. Архітектори Раннього Відродження та їх твори. Високе Відродження. Архітектори Високого Відродження та їх твори. Основні елементи стилю ренесанс в архітектурі. Найбільш виразні й своєрідні архітектурні пам'ятники Ренесансу на території України.</p> <p><u>Скульптура</u></p> <p>Розвиток скульптури в Італії в епоху раннього Відродження. Характерні риси. Фонтани. Творчість відомих майстрів епохи Відродження: Донателло, Л. Гіберті, Я. делла Кверча, Л. делла Роббіа, А. Роселліно, Мікеланджело Буонарроті.</p> <p><u>Живопис</u></p> <p>Фреска епохи Відродження. Флорентійські художники Дж. ді Бондоне і Мазаччо. Художники Високого Ренесансу в Італії: Л. да Вінчі, Рафаель Санті, Мікеланджело Буонарроті. Німецький художник, математик і теоретик мистецтва А. Дюрер.</p> <p><u>Музичне мистецтво</u></p> <p>Музика в період Відродження як повноправний вид мистецтва. Основа музичної культури: <i>меси, мотети, гімни і псалми</i>. Нові музичні інструменти.</p> <p><u>Основні поняття</u>: меса, мотет.</p> <p><b>Слухаємо музику</b> (на вибір учителя)</p> | 2 |  | <p>Учні здійснюють аналіз тексту та ілюстрацій підручника, беруть участь в дискусіях.</p> <p>Взаємна оцінка знань із різних видів мистецтва (<i>робота в парах</i>).</p> <p>Учні здійснюють порівняння творів різних видів та стилів мистецтва: античного й ренесансу.</p> <p><b>Групова робота</b></p> <p>1. Підготувати доповідь на тему: «Розвиток музичного мистецтва в Україні у XV—XVI ст.».</p> <p>2. Підготувати та провести театральний вечір на тему: «Театр епохи Відродження», використовуючи музику цього періоду.</p> <p><b>Колективна робота</b></p> <p>1. Зробити в класі виставку учнівських замальовок на тему: «Архітектурні споруди епохи Відродження». Створення скульптури малих форм (ліплення, паперопластика).</p> <p>2. Підготувати та провести конференцію на тему: «Характерні риси ренесансу в мистецтві України».</p> <p>3. Зробити запис музичних творів для шкільної фонотеки.</p> <p>4. Враховуючи власні інтереси й можливості учнів, учитель допомагає їм обрати для самостійної роботи тему з розділу «Епоха Відродження» для індивідуального або групового проекту, який вони будуть виконувати протягом II півріччя.</p> |
| 16    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 1 |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

|       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |   |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|       | <p><u>Орієнтовний матеріал для сприймання</u></p> <p>За допомогою Інтернету знайдіть та послухайте такі твори:</p> <p><b>Джон Данстейбл</b> «Пресо Preheminentiae». Орландо ді Лассо «Ogiana». <b>Йоханнес Окегем</b> «Gaudeamus» — студентська пісня (гімн) на латинській мові.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |   |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 17-18 | <p><b>Тема 6. Бароко (3 год.)</b></p> <p>Бароко — перший стильовий напрям в історії культури, який охопив усі народи Європи, і який вийшов за європейські межі. Порівняння характерних ознак двох стилів: ренесансу і бароко.</p> <p><u>Основні поняття:</u> бароко.</p> <p><u>Архітектура</u></p> <p>Характерні риси бароко. Пам’ятки архітектури стилю. Архітектори бароко Дж. Л. Берніні і Ф. Борроміні та їх твори. Версаль — перлина бароко (арх. Л. Ліво, А. Ленотру, Ж. Ардуен-Мансар). Найбільш виразні й своєрідні архітектурні пам’ятники українського бароко.</p> <p><u>Скульптура</u></p> <p>Характерні риси скульптури цього стилю. Два види скульптури — <i>світська</i> і <i>культова</i>. Скульптор-віртуоз бароко — Дж. Л. Берніні.</p> <p><u>Живопис</u></p> <p>Перший великий італійський художник епохи бароко — Мікеланджело Мерізі да Караваджо. Майстри фламандського бароко П. П. Рубенс, А. ван Дейк. Голландські художники Ф. Хальс, Рембрандт і Я. Вермеєр. Іспанський художник Д. Веласкес. Француз Н. Пуссен (заклав у своїй творчості основи нової течії — класицизму).</p> <p><u>Музичне мистецтво</u></p> <p>Музика бароко — музика, яка створена в нових історичних умовах і новій соціальній атмосфері, в нових межах світогляду. Характерні ознаки стилю. Розвиток нових жанрів, зокрема <i>опери</i>, <i>ораторії</i> і <i>кантати</i> у вокальній музиці. Великомасштабні форми: <i>концерт</i>, <i>соната</i> і <i>сюїта</i>. Видатні композитори епохи — Й. С. Бах, Г. Ф. Гендель, А. Вівальді, Монтеверді.</p> <p><b>Слухаємо музику</b> (на вибір учителя)</p> <p><u>Орієнтовний матеріал для сприймання</u></p> <p>За допомогою Інтернету знайдіть та послухайте такі твори:</p> <p><b>Г- Ф. Гендель</b> «Ораторія "Мессія"», «Sarabanda».</p> <p><b>А. Вівальді</b> «(Пори року) Осінь. Зима. Весна. Літо», «Шторм».</p> <p><b>Й- С. Бах</b> «Токката и фуга ре минор», «Прелюдия фа-минор», «Страсти по Матфею».</p> | 2 |  | <p>Учні здійснюють аналіз тексту та ілюстрацій підручника, беруть участь в дискусіях.</p> <p>Взаємна оцінка знань із різних видів мистецтва (<i>робота в парах</i>).</p> <p>Учні здійснюють порівняння творів різних видів та стилів мистецтва: античного й ренесансу, бароко. Визначають спільні риси для всіх творів бароко у різних видах мистецтва.</p> <p><b>Групова робота</b></p> <p>1. Підготувати доповідь на тему: «Версаль — чарівний палац французьких королів» або «Цвінгер — найголовніший пам’ятник дрезденського періоду розквіту німецького бароко».</p> <p>2. Підготувати та провести театральний вечір на тему: «Музика бароко», використовуючи музику цього періоду.</p> <p><b>Колективна робота</b></p> <p>1. Зробити в класі виставку учнівських замальовок або світлин на тему: «Архітектурні споруди епохи українського бароко». Створення скульптури малих форм (ліплення, паперопластика).</p> <p>2. Підготувати та провести гру за зразком «Що, де, коли?» на тему: «Характерні риси українського бароко в мистецтві».</p> <p>3. Зробити запис музичних творів для шкільної фонотеки.</p> <p>4. Враховуючи власні інтереси й можливості учнів, учитель допомагає їм обрати для самостійної роботи тему з розділу «Бароко» для індивідуального або групового проекту, який вони будуть виконувати протягом II півріччя.</p> |
| 19    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 1 |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

|       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |   |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 20-21 | <p><b>Тема 7. Рококо (3 год.)</b></p> <p>Стиль рококо — породження світської культури, двору, французької аристократії. Характерні риси рококо. Порівняння характерних ознак двох стилів: бароко і рококо.</p> <p><u>Основні поняття:</u> рококо, гедонізм.</p> <p><u>Архітектура</u></p> <p>Характерні риси стилю рококо. Оформлення інтер'єрів. Розвинутий рококо (стиль Людовика XV). Провідні творці цього стилю — відомі французькі художники-оформлювачі Ж. Берен, Ж. Боффран, Н. Піно та інші. Архітектор Г. фон Кнобельсдорф (один з найбільш прославлених рокайльних ансамблів — Сан-Сусі). Ансамбль трьох площ у місті Нансі у Лотарингії, який хронологічно завершує епоху рококо (автор проекту Е. де Коріннь). Кращі зразки архітектури доби рококо в Україні.</p> <p><u>Скульптура</u></p> <p>Характерні риси скульптур, виконаних у стилі рококо. Найбільш відомі твори цього виду мистецтва. Творчість відомих майстрів скульпторів Ж. Б. Лемуана, Е. Фальконе, Ж. Б. Пігала, О. Пажу та інші митці. Центр розвитку скульптури рококо в Україні — Львів. Галицький скульптор, український Мікеланджело XVIII ст. І. Г. Пінзель.</p> <p><u>Основні поняття:</u> статуетка.</p> <p><u>Живопис</u></p> <p>Стиль рококо в живопису. Характерні риси цього стилю. Сюжети й основні герої полотен. Основа композиції і малюнка. Жіночі портрети. Засновники рококо француз А. Ватто та італійка з Венеції Р. Кар'єра. Художники Ф. Буше, Ж. О. Фрагонар, К. Ванлоо та інші. Ранні твори Ж. Л. Давіда. Творчість Ж. Шардена видатного майстра натюрморту Франції в добу рококо. Надзвичайно характерний для епохи рококо розквіт графіки.</p> <p><u>Музичне мистецтво</u></p> <p>«Галантний стиль» (чемний, ввічливий, вишуканий) в музичному мистецтві як антипод стилю епохи бароко. Характерні риси стилю. «Чуттєвий стиль» і його характерні риси. Видатні французькі клавесиністи Ф. Куперена і Ж.-Ф. Рамо, композитори Й.-К. Бах, Н. Йоммеллі, Т. Траєтті, українські композитори М. Березовський та Д. Бортнянський, які написали багато творів у стилі рококо. Жанр пасторалі з галантними пастухами і пастушками. Стиль рококо в інструментальній музиці. Відмінність бароко від рококо.</p> <p><u>Слухаємо музику</u> (на вибір учителя)</p> <p><u>Орієнтовний матеріал для сприймання</u></p> <p>За допомогою Інтернету знайдіть та послухайте такі твори:</p> | 2 | 2 | <p>Учні здійснюють аналіз тексту та ілюстрацій підручника, беруть участь в дискусіях.</p> <p>Взаємна оцінка знань із різних видів мистецтва (<i>робота в парах</i>).</p> <p>Учні здійснюють порівняння творів різних видів та стилів мистецтва: античного й ренесансу, бароко й рококо.</p> <p><b>Групова робота</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Підготувати доповідь на тему: «Мої улюблені твори рококо».</li> <li>2. Підготувати та провести театральний вечір на тему: «Музика рококо» », використовуючи музику цього періоду.</li> </ol> <p><b>Колективна робота</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Зробити в класі виставку учнівських замальовок або світлин на тему: «Архітектурні споруди періоду рококо в Україні».</li> <li>2. Підготувати та провести вікторину на тему: «Характерні риси рококо в мистецтві України».</li> <li>3. Зробити запис музичних творів для шкільної фонотеки.</li> <li>4. Враховуючи власні інтереси й можливості учнів, учитель допомагає їм обрати для самостійної роботи тему з розділу «Рококо» для індивідуального або групового проекту, який вони будуть виконувати протягом II півріччя.</li> </ol> |
|-------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|           |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |  |
|-----------|---|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|           |   | <p><b>Франсуа Куперен</b> «Мистецтво гри на клавесіне (8 прелюдій і 1 аллеманда)», Eritaphe du Paresseux, вірші Ж. Лафонтена.</p> <p><b>Ж. Ф. Рамо</b> «Перегук птахів», «Бароко», «Тамбурін», «Циганка».</p> <p><b>Максим Березовський</b> «Не отвержи мене во время старости».</p> <p>(Хор «Хрещатик» — «Не відкинь мене під час старості»).</p> <p><b>Максим Березовський</b> «Херувимська пісня».</p> <p><b>Дмитро Бортнянський</b> «Концерт D-dur для чембало з оркестром», Хоровий концерт «Приидите, воспоим», Клаврна соната c-dur ч.3.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |  |
| 23-2<br>4 | 2 | <p><b>Тема 8. Класицизм (3 год.)</b></p> <p>Класицизм у мистецтві як антагоністичний напрямок по відношенню до пишного та віртуозного мистецтва бароко. Основна ідея класицизму в мистецтві. Характерні риси та основні принципи класицизму. Порівняння творів різних видів та стилів мистецтва: античного й класицизму, бароко класицизму.</p> <p><u>Основні поняття</u>: класицизм.</p> <p><u>Архітектура</u></p> <p>Найхарактерніші ознаки й риси, що притаманні класицизму, які втілено в архітектурі. Паркова архітектура й містобудівництво. Кращі набутки класицизму у творчій практиці українських архітекторів. Порівняння архітектурних споруд, що притаманні стилям бароко і класицизму.</p> <p><u>Скульптура</u></p> <p>Скульптурі класицизму. Характерні риси. Класицизм й античність. Майстри періоду класицизму: Е. Фальконе, Й. Шадов і його син — Р. Шадов, Ж. А. Гудон, А. Канова. Український скульптор І. Мартос. Найбільш відомі твори цього виду мистецтва. Порівняння характерних ознак двох стилів: бароко і класицизму.</p> <p><u>Живопис</u></p> <p>Характерні риси, які притаманні творам художників класицизму. Сюжети картин. Керманіч стилю — Паризька Академія мистецтв. Поділ жанрів на «високі» й «низькі». Основа композиції і малюнка. Найпопулярніші представники класицизму Н. Пуссен Л. Клод, Ж. Л. Давід. Український живопис того часу, його нові жанри: <i>пейзажний, побутовий, портретний</i>. Творчість відомих майстрів портретного живопису — Д. Левицького та В. Боровиковського. Новий етап у розвитку образотворчого мистецтва на західноукраїнських землях. Творчість Л. Долинського. Засновник світського живопису в Закарпатті Й. Змій-Міклош.</p> |  | <p>Учні здійснюють аналіз тексту та ілюстрацій підручника, беруть участь в дискусіях.</p> <p>Взаємна оцінка знань із різних видів мистецтва (<i>робота в парах</i>).</p> <p>Учні здійснюють порівняння творів різних видів та стилів мистецтва: античного й класицизму, бароко класицизму.</p> <p><b>Групова робота</b></p> <p>1. Підготувати доповідь на тему: «Розвиток музичного мистецтва в Україні в XVII— XVIII ст.»..</p> <p>2. Підготувати та провести театральний вечір на тему: «Театр у період класицизму», використовуючи музику цього періоду. Або поставте одну з п'єс Ж. Б. Мольєра.</p> <p><b>Колективна робота</b></p> <p>1. Зробити в класі виставку учнівських замальовок або світлин на тему: «Мода XVII— XVIII ст.».</p> <p>2. Підготувати та провести гру за зразком «Що, де, коли?» на тему: «Характерні ознаки класицизму в мистецтві України».</p> <p>3. Зробити запис музичних творів для шкільної фонотеки.</p> <p>4. Враховуючи власні інтереси й можливості учнів, учитель допомагає їм обрати для самостійної роботи тему з розділу «Класицизм» для індивідуального або групового проекту, який вони будуть виконувати протягом II півріччя.</p> |  |

|       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 25    | <p style="text-align: center;"><b><u>Музичне мистецтво. Театр</u></b></p> <p>Столиця музичного світу — Відень. Головна риса творчості віденських класиків. Система правил побудови твору, яку створили композитори віденської школи. Видатні композитори класицизму Й. Гайдн, В. А. Моцарт, Л. ван Бетховен, К. Глюк. Оперна реформа К. Глюка. Творчість українських композиторів М. Березовського, Д. Бортнянського та А. Веделя. Жанр хорового концерту в Україні.</p> <p>Характерні риси театрального мистецтва класицизму — <i>«золотого століття»</i>. Основні принципи нового стилю, які сформулював французький драматург, театрознавець Ф. д'Обіньяк. Виникнення нових жанрів — <i>міщанської драми і сатиричної комедії</i>, що викривали звичаї феодального суспільства. <i>Ярмаркові й бульварні театри</i>. Жанрові різновиди ярмаркового театру: <i>пантоміми, фарси, мораліте</i>.</p> <p><b>Слухасмо музику</b> (на вибір учителя)</p> <p><b><u>Орієнтовний матеріал для сприймання</u></b></p> <p>За допомогою Інтернету знайдіть та послухайте такі твори:</p> <p><b>Йозеф Гайдн</b> «Престо для механічних годинників до мажор», «Фантазія для фортепіано до мажор», Шотландські пісні для Джорджа Томсона «Навіщо так ніжний запах троянд?». Слова Р. Бернса, переклад С. Гінзберг.</p> <p><b>Вольфганг Амадей Моцарт</b> «Рондо Алла Турка», «Маленька нічна серенада», перший Мвт., «Концерт для скрипки ре К216», «Реквієм: Lacrimosa», «Маленька нічна серенада Allegro».</p> <p><b>Людвіг ван Бетховен</b> «Симфонія № 5 - Як доля стукається в двері», «До Елізи», «Соната №14. Місячна Соната», «Ода до радості», «Аве Марія», «Соната №8 "Патетична" ре мінор - Частина 3 - Rondo: Allegro».</p> <p><b>Артем Ведель</b> Choral Concerto №1, Choral Concerto №12.</p> | 1 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 26-27 | <p><b>Тема 9. Романтизм (3 год.)</b></p> <p>Новий стиль (напрямок) у мистецтві — романтизм (співіснування із пізнім класицизмом). Характерні ознаки романтизму. Світогляд майстрів-романтиків. Нерівномірність розвитку різних видів мистецтва.</p> <p><b><u>Основні поняття:</u></b> романтизм.</p> <p style="text-align: center;"><b><u>Архітектура</u></b></p> <p>Інтернаціональний стиль архітектури романтизму. Характерні риси стилю. Зразки романтизму в архітектурі. Нововведення в будівництві споруд. Застосовування <i>чавуна та заліза</i>. Перший чавунний міст.</p> <p style="text-align: center;"><b><u>Скульптура</u></b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 2 | <p>Учні здійснюють аналіз тексту та ілюстрацій підручника, беруть участь в дискусіях.</p> <p>Взаємна оцінка знань із різних видів мистецтва (<i>робота в парах</i>).</p> <p>Учні здійснюють порівняння творів різних видів та стилів мистецтва: античного й класицизму, бароко, класицизму і романтизму.</p> <p style="text-align: center;"><b><i>Групова робота</i></b></p> <p><b>1.</b> Підготувати та провести музичний вечір на тему: «Композитори-романтики», використовуючи музику цього періоду.</p> |

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 28 | <p>Характерні риси романтизму в мистецтві скульптури. Творчість Ф. Рюда як вершина французької романтичної скульптури. Неперевершений майстер тривимірного простору Дж. Страцці. Перший майстер анімалістичного жанру в скульптурі А. Л. Барі та інші.</p> <p style="text-align: center;"><b><u>Живопис</u></b></p> <p>Національна своєрідність, особливий колорит характерні риси стилю у живопису та графіці. Улюблені жанри художників-романтиків — <i>пейзаж</i> і <i>портрет</i>. Розквіт жанру <i>автопортрета</i>. Творчість провідних представників романтизму в Німеччині — Ф. О. Рунге, К. Д. Фрідріха, Ф. Овербека, К. Ф. Лессінга та інші; в Англії — Дж. Констебля, В. Тернера, Д. Г. Россетті, Дж. Е. Міллеса та інші; у Франції — Т. Жеріко і Е. Делакруа; в Іспанії — Ф. Гойї.</p> <p style="text-align: center;"><b><u>Музичне мистецтво</u></b></p> <p>Музика нового стилю — інтерес до музичного фольклору своїх народів і його імплементації у жанри європейської музики. Характерні ознаки романтизму в музиці. Народна пісня як праоснова професійного музичного мистецтва. Провідна тема для музикантів цього стилю. Виникнення нових жанрів (<i>симфонічна поема, інструментальна балада</i> тощо). Ідея синтезу мистецтв. <i>Музичне виконавство</i> як художньо-творча діяльність (Н. Паганіні, Ф. Шопен, Ф. Ліст). Творчість видатних музикантів-романтиків — в Австрії (Ф. Шуберта), в Німеччині (К. М. Вебера, Р. Шумана, Р. Вагнера) та Італії (Н. Паганіні, В. Белліні, раннього Дж. Верді), дещо пізніше — у Франції (Г. Берліоза, Д. Ф. Обера), Польщі (Ф. Шопена), Угорщині (Ф. Ліста). Елементи романтизму у творах українських композиторів другої половини XIX ст.: С. Гулака-Артемовського, М. Лисенка, В. Матюка, П. Воробкевича, А. Вахнянина й інших.</p> <p><b>Слухаємо музику</b> (на вибір учителя)</p> <p><b><u>Орієнтовний матеріал для сприймання</u></b></p> <p>За допомогою Інтернету знайдіть та послухайте такі твори:</p> <p><b>Франц Шуберт</b> «Вечірня серенада», «Трио ми-бемоль минор», «Лісовий цар», «Вальс квітів», «Баркарола»</p> <p><b>Карл Марія фон Вебер</b> Увертюра до опери «Вільний стрілець» у виконанні Симфонічного оркестру ХНУМ ім. І.П. Котляревського. «Symphony No. 1 in C Major: Finale: Presto», «Sonata No. 3 In D Minor, Op. 49 - Allegro Feroce»</p> <p><b>Роберт Шуман</b> «Мрії», «Порив з циклу» Фантастичні п'єси », Концерт для фортепіано з оркестром, Ля мінор - 1ч. Allegro Affettuoso</p> <p><b>Ріхард Вагнер</b> «Гімн Сонцю», «Сон в літню ніч», «Політ Валькірій» з опери «Валькірія», «Втілення пекла»</p> | 1 | <p><b>2.</b> Запропонувати учням уявити себе архітекторами-романтиками. Учні створюють архітектурний проект в техніці аплікації або паперової пластики. Після закінчення роботи вони пропонують свій проект до захисту, представляючи власну ідею однокласникам.</p> <p style="text-align: center;"><b><u>Колективна робота</u></b></p> <p><b>1.</b> Підготувати та провести гру «Мікрофон» на тему: «Як романтики відображають навколишній світ у своїх творах?».</p> <p><b>2.</b> Зробити запис музичних творів для шкільної фонотеки.</p> <p><b>3.</b> Враховуючи власні інтереси й можливості учнів, учитель допомагає їм обрати для самостійної роботи тему з розділу «Романтизм» для індивідуального або групового проекту, який вони будуть виконувати протягом II півріччя.</p> |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |   |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|       | <p><b>Никколо Паганіні</b> «Вічний рух», Капріс No. 1, Капріс No. 24, «Повернення додому (ремікс)», «Кампанелла»</p> <p><b>Вінченцо Белліні</b> Каватіна Норми з опери «Норма», Монсеррат Кабальє Арія Норми «Каста Діва»,</p> <p><b>Гектор Берліоз</b> «Фантастична симфонія», 5 частина, «Угорський марш» («Засудження Фауста»).</p> <p><b>Фридерік Шопен</b> Polonaise In A, The Minute Waltz, Ноктюрн No.20 до-дієз мінор, Етюд op.25 №2 (№14) фа мінор.</p> <p><b>Ференц Ліст</b> «Шум лісу», «Фортепіанна соната», «Втіха».</p> <p><b>Семен Гулак-Артемовський</b> опера «Запорожець за Дунаєм» Козачок, романс Оксани, «Ліричний танок».</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |   |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 29-30 | <p><b>Тема 10. Реалізм (3 год.)</b></p> <p><i>Критичний реалізм</i> XIX ст. у мистецтві європейських країн. Реалізм як окремий стиль у мистецтві XX ст. Характерні риси стилю. Порівняння характерних ознак двох стилів: класицизму і реалізму.</p> <p><u>Основні поняття</u>: реалізм.</p> <p style="text-align: center;"><b><u>Архітектура</u></b></p> <p>Характерні ознаки архітектури другої половини XIX ст. <i>Форми і стилі</i> будов. Так званий «історичний стиль» (<i>еклектика</i>).</p> <p><u>Основні поняття</u>: еклектика (еклектизм, історизм).</p> <p style="text-align: center;"><b><u>Скульптура</u></b></p> <p>Своєрідність мистецтва скульптури у другій половині XIX ст. в Європі. Зберігання традицій пізнього класицизму. Творчість італійських скульпторів Л. Борре, Дж. Монтеверде, Е. Кьярадіа. Найкращі твори кінця XIX ст. Творчість італійського скульптора В. Вела і французького скульптора О. Родена. <i>Пам'ятник Богдану Хмельницькому</i> в Києві (скульптор М. Мікешін).</p> <p style="text-align: center;"><b><u>Живопис</u></b></p> <p>Найбільш яскраво реалізм як новий стиль проявився в живопису (особливо в творах французьких художників). Характерні риси стилю. Сюжет і герої картин. Зіткнення у мистецтві живопису <i>дійсних реалістичних тенденцій з натуралістичними й імпресіоністичними</i>. Остання третина XIX ст. — поділ реалізму на два основних напрямки — <i>натуралізм</i> та <i>імпресіонізм</i>. Лідер у розвитку європейського мистецтва — Франція. Зародження нового стилю — <i>імпресіонізму</i>. Найяскравіший представник <i>реалістичного</i></p> | 2 |  | <p>Учні здійснюють аналіз тексту та ілюстрацій підручника, беруть участь в дискусіях.</p> <p>Взаємна оцінка знань із різних видів мистецтва (<i>робота в парах</i>).</p> <p>Учні здійснюють порівняння творів різних видів та стилів мистецтва: класицизму, романтизму і реалізму.</p> <p style="text-align: center;"><b><i>Групова робота</i></b></p> <p><b>1.</b> Підготувати та провести музичний вечір на тему: «Розвиток музичного мистецтва в Україні другої половини XIX ст. початку XX ст.», використовуючи музику цього періоду.</p> <p><b>2.</b> Підготувати та провести музичний вечір на тему: «Всесвітньо відомі опери другої половини XIX—початку XX ст.». Використовуйте музику цього періоду.</p> <p style="text-align: center;"><b><i>Колективна робота</i></b></p> <p><b>1.</b> Зробити в класі виставку учнівських замальовок або світлин на тему: «Як я бачу навколишній світ».</p> <p><b>2.</b> Підготувати та провести вікторину на тему: «Роль мистецтва у житті людини».</p> <p><b>3.</b> Зробити запис музичних творів для шкільної фонотеки.</p> <p><b>4.</b> Враховуючи власні інтереси й можливості учнів, учитель допомагає їм обрати для самостійної роботи</p> |

|  |    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |   |                                                                            |
|--|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|----------------------------------------------------------------------------|
|  | 31 | <p>стилю у французькому мистецтві XIX ст. — Г. Курбе. Представники живопису, творчість яких мала характерні риси реалізму: французи Ж. Мілле, О. Дом'є, Ж. К. Коро, Ж. Бастьєн-Лепаж, <u>П. Руссо</u>, <u>Ж. Люпре</u>; німецький живописець останньої третини століття В. Лейбль; шведський живописець, художник, графік і скульптор А. Л. Цорн, британський художник-реаліст Г. Дж. Кінг (писав пейзажі й картини у <i>вікторіанському стилі</i>). Українські <u>художники</u>-реалісти І. Рєпін, М. Пимоненко, М. Ярошенко, К. Трутовський, О. Сластьон, П. Мартинович, С. Васильківський, М. Самокиш та інші.</p> <p style="text-align: center;"><b><u>Музичне мистецтво</u></b></p> <p>До кінця XIX ст. панівним напрямом у музиці був романтизм. Прояв характерних рис нового стилю — <i>реалізму</i>. Характерні ознаки періоду реалізму в музичному мистецтві. Творчість західно-європейських композиторів другої половини XIX ст. Р. Вагнера, Ж. Бізе, Дж. Верді, І. Брамса. <i>Головний жанр</i> у творчості композиторів-реалістів — <i>опера</i>. Новий напрямок в опері — «<i>веризм</i>» (його представники — композитори Р. Леонкавалло, П. Масканьї, Дж. Пуччіні). Становлення реалістичного стилю в українському музичному мистецтві. Активне формування самобутньої композиторської школи. Творчість композиторів другої половини XIX ст.: М. Лисенка, С. Гулака-Артемівського, П. Ніщинського, М. Аркаса, П. Сокальського, М. Калачевського, М. Вербицького, І. Лаврівського.</p> <p>Створення <i>українського професійного театру</i> й наступний етап розвитку реалістичної драматургії. Діяльність музично-театральних труп на чолі з М. Кропивницьким, М. Садовським, М. Старицьким, П. Саксаганським, М. Карпенко-Карим, М. Заньковецькою.</p> <p><b>Слухаємо музику</b> (на вибір учителя)</p> <p><b><u>Орієнтовний матеріал для сприймання</u></b></p> <p>За допомогою Інтернету знайдіть та послухайте наступні твори:</p> <p><b>Жорж Бізе</b> Хабанер, куплети Тореадора Ескамільо из оперы «Кармен».</p> <p><b>Джузеппе Верді</b> опера «Аїда» Марш Переможців, опера «Тоска» (скрипка і вірменський дудук), опера «Рігалетто» пісенька Герцога.</p> <p><b>Джакомо Пуччіні</b> опера «Мадам Батерфляй» арія Чіо-Чіо-сан, Вальс Мюзетти з опери «Богема».</p> <p><b>Петро Ніщинський</b> «Вечорниці».</p> <p><b>Микола Аркас</b> Опера «Катерина» 1 дія 1 номер.</p> | 1 | <p>тему з розділу «Реалізм» для індивідуального або групового проекту.</p> |
|--|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|----------------------------------------------------------------------------|

історик, мистецтвознавець,

автор підручників: «Художня культура» для учнів 9, 10, 11 класів; підручника «Мистецтво» для учнів 8 класів; підручника «Людина і світ» для учнів 11 класів.